

Maelezo juu ya dawa

Kaletra (Lopinavir + Ritonavir)

Kwa Nini Nimepewa Dawa Kaletra?

- Kaletra ni mchanganyiko wa dawa mbili za kupigana na maambukizi ya vijidudu vya ukimwi — lopinavir na ritonavir (Norvir). Dawa hii hutumika pamoja na mchanganyiko wa dawa nyingine kutibu maambukizi ya vijidudu vya ukimwi.
- Kaletra husaidia kuzuia protini inayoitwa “protease.” Kutokana na kazi hii, dawa hii huwekwa kwenye kundi la dawa zinazoitwa protease inhibitors (PIs). Vijidudu vya maambukizi ya ukimwi huhitaji protini hii ili kuzaliana, kwa hiyo kwa kuwa dawa hii huzuia protini hii inasaidia kupunguza nguvu za ugonjwa wa maambukizi ya vijidudu vya ukimwi.
- Matumizi ya dawa hii huweza kupunguza wingi wa vijidudu vya maambukizi mwilini mwako. Pia husaidia kupunguza uwezekano wa kupatwa na magonjwa yanayoendana na ukimwi, na kukuwezesha kuwa na afya njema kwa muda mrefu au kukurudishia afya yako kabisa. Vilevile dawa hii husaidia kupunguza uharibifu wa mfumo wako wa kupigana na magonjwa.

Nitatumiaje Dawa Hii?

- Kila kijifuko cha kidonge Kaletra – capsule huwa na miligramu 133.3 za lopinavir na miligramu 33.3 za ritonavir.
- Kiwango cha kawaida cha matumizi ya Kaletra ni vidonge vitatu vilivyowekwa kwenye vijifuko vidogo - capsules mara mbili kwa siku.

Canadian AIDS Treatment
Information Exchange
Réseau canadien
d'info-traitements sida

www.catie.ca

www.apaa.ca

Maamuzi juu ya matibabu ya aina mbalimbali yanahitajika kufanywa kwa kushauriana na mtaalamu aliyehitimu kwenye mambo ya afya na mwenye ujuzi juu ya magonjwa yanayoendana na maambukizi ya vijidudu vya ukimwi na matibabu atakayoamuliwa kutumiwa.

Kaletra (Lopinavir + Ritonavir)

- ☉ Kaletra inaweza kutumiwa kabla au baada ya chakula. Kwa kutumia dawa hii mara tu baada ya kula kunaweza kusaidia kupunguza kuchafukwa kwa tumbo ambako ni moja ya madhara yatokanayo na matumizi ya dawa hii.
- ☉ Kaletra inahitajika kuhifadhiwa kwenye joto la kawaida na mahali pakavu. Hifadhi dawa hii kwenye mkebe wake uliopewa nao mwanzoni Usiweke dawa hii bafuni au jikoni, kwani unyevunyevu huweza haribu utendaji dawa hii.
- ☉ Hifadhi dawa hii mbali na watoto.

Nifanye Nini Nikisahau Kunywa Vidonge Vyangu?

- ☉ Meza dawa zako ulizosahau mapema iwezekanavyo. Ikiwa ni karibu na saa mbili kabla ya muda wa kumeza dawa nyingine, endelea na ratiba yako ya kawaida. Usimeze dawa zako mara mbili ya kiwango utakiwacho ili kulipizia ile uliyosahau.
- ☉ Tafiti za kisanyansi zilizofanyika karibuni zimegundua kuwa ili dawa za kupigana na maambukizi ya vijidudu vya ukimwi ziweze kufanya kazi vizuri, dawa zote hazina budi kutumiwa mara kwa mara na kwa mfululuzo ilivyoelekezwa. Kuacha au kuruka kumeza dawa zako kunasababisha kupungua kwa nguvu za dawa hizi na kuvifanya vijidudu vya maambukizi kubadilika na kuwa sugu kwa dawa.

Madhara Ya Yaletwayo Na Matumizi Kaletra Ni Yepi?

- ☉ Madhara yajulikanayo zaidi kutokana na matumizi ya Kaletra ni kuhara na kichefuchefu.
- ☉ Madhara mengine ya muda mrefu yatokanayo na matumizi wa Kaletra ni kama.
  - Kuongezeka kwa viwango vya sukari na mafuta kwenye mfumo wa damu yako (lehemu - cholesterol, triglyceride)
  - Usambaaji usio wa kawaida wa mafuta mwilini (kuongezeka kwa kiuno, tumbo, matiti na kukonda kwa uso, mikono na miguu)
- ☉ Wasiliana na daktari au mfamasia wako kama una madhara haya. Usisitishie kutumia dawa hii kabla ya kuongea nao.

Je, Naweza Kutumia Kaletra Na Dawa Nyingine?

- ☉ Kaletra inaweza kuleta madhara kadhaa ikitumiwa pamoja na dawa nyingine. Ni muhimu kumweleza daktari wako au mfamasia wako juu ya dawa nyingine zote ulizoandikiwa na unazotumia, (ikiwa ni pamoja na vitamini na dawa za mitishamba).
- ☉ Kaletra huwa na ritonavir; na kwa sababu hii, haitakiwi kutumiwa na dawa nyingine zinazolingiliana kiutendaji na ritonavir, kama vile Halcion (triazolam), Versed (midazolam), Hismanal (astemizole), Seldane (terfenadine), Prepulsid (cisapride), Rifadin (rifampin), Orap (pimozide)
- ☉ Kiwango cha Kaletra kwenye damu hupunguzwa na efavirenz (Sustiva). Kama unatumia dawa hizi mbili za kupigana na maambukizi ya vijidudu vya ukimwi kwa pamoja, utahitajika kuongeza kiwango cha Kaletra kuwa vidonge vinne (4) vilivyopo kwenye vijifuko vidogo - capsules mara mbili kwa siku.
- ☉ Kaletra huweza punguza utendaji wa kazi na nguvu za dawa za uzazi wa majira. Njia nyingine ya uzazi wa majira kama vile matumizi ya kondom za latex itahitajika kutumika kama unatumia Kaletra.
- ☉ Kaletra pia huweza punguza utendaji wa kazi methadone. Kiwango chako cha matumizi ya methadone kitahitajika kubadilishwa kama unatumia Kaletra.

Je Naweza Kutumia Kaletra Na Pombe Au Dawa Za Mitaani?

- ☉ Punguza matumizi ya pombe kama unatumia Kaletra. Pombe inaweza kukusababisha kupoteza maji kutoka mwilini na kukuongezea hatari ya kupatwa na vijjiwe vya figo.
- ☉ Utendaji wa kazi wa Kaletra unaweza kuingiliwa na dawa za mitaani. Ongea na daktari wako au mfamasia kama unatumia dawa za mitaani ili waweze kukushauri jinsi ya kujikinga.

Je, Naweza Kutumia KALETRA Kama Ni Mjamzito Au Nanyonyesha?

- Kama u mjamzito na unataka kutumia Kaletra, tafadhali pata ushauri kutoka kwa daktari wako.
- Kwa kuwa vijidudu vya maambukizi ya ukimwi huweza kuambukizwa kwa kunyonyesha, wanawake wenye mambukizi ya vijidudu vya ukimwi hawashauriwi kunyonyesha.

Natakiwa Kujihadhari Vipi Zaidi Ninapotumia KALETRA?

- Timiza mihadi na daktari wako juu ya kuchunguza kama ini lako linafanya kazi vizuri na viwango vya sukari na mafuta kwenye damu yako.
- Hakikisha una dawa za kutosha kuendelea na matibabu yako.
- KALETRA haiui vijidudu vya maambukizi ya ukimwi au kutibu ukimwi. Pia haizui kusambaa au kuambukiza kwa vijidudu vya maambukizi ya ukimwi, hivyo tafadhali jaribu kuwa mwangalifu na kutumia kinga zihitajikazo unapotaka kukutana kimwili na mtu mwingine (tumia kondom) au kama unatumia madwa ya kulevya (tumia mabomba na sindano mpya na safi).

Shirika la kubadilishana maelezo juu matibabu ya ukimwi Kanada (The Canadian AIDS Treatment Information Exchange – CATIE) na Shirikisho la waafrika katika kupigana na ukimwi (Africans in Partnership Against AIDS - APAA) kwa nia nzuri kabisa wanatoa maelezo kwa watu wanaoishi na maambukizi ya vijidudu vya ukimwi/Ukimwi ambao wangependa kutawala afya zao wenyewe kwa kushirikiana na wataalamu wa afya wanaowapatia matibabu. Hata hivyo, maelezo haya yanayochapishwa au kutolewa na CATIE au APAA hayawezi kuchukuliwa kama ushauri wa kiafya. Hatushauri au kusisitiza juu ya tiba moja juu ya nyingine. Hivyo tunawashauri watumiaji ya maelezo yetu kupitia maelezo ya matibabu mengine yanayotolewa na vyanzo mbalimbali kwa upeo mkubwa iwezekanavyo. Tunawashauri watumiaji wa maelezo haya na kusisitiza kuwa ni muhimu kushauriana na wataalamu ya afya na tiba waliohitimu mafunzo yao kabla ya kuamua, kutumia au kuanza jambo lolote juu ya matibabu.

Vile vile, hatuthibitishi au kudhamini ukweli au ufarisi na ujuzi wa maelezo yanayochapishwa au kupatikana kutoka CATIE au APAA. Watumiaji wanaotumia au kutegemea maelezo haya wanafanya hivyo kwa kuthubutu wenyewe na matokeo yake yakiwa mabaya yatakuwa juu yao. Si CATIE wala APAA, au Wizara ya Afya Kanada, au wafanyakazi wao, wakurugenzi, maafisa au watu wanaojitolea wataweza kuhusishwa na uharibifu wa aina yeyote unaoweza kutokea kwa kutumia vizuri au vibaya maelezo haya. Mawazo na maelezo yaliyotolewa hapa au kwenye nakala yeyote au ilani/tangazo lolote.

Copyright: This Fact Sheet is made available through a collaboration between Africans in Partnership Against AIDS (APAA), Asian Community AIDS Services (ACAS) and the Canadian AIDS Treatment Information Exchange (CATIE). Original content developed by ACAS, 2001. Translation into Swahili and Hausa by APAA, 2004.

This information is also available in Chinese, Tagalog and Vietnamese

Funding has been provided by Health Canada, under the Canadian Strategy on HIV/AIDS

Supported by an unrestricted educational grant from GlaxoSmithKline in partnership with Shire BioChem

partnership
in partnership with

